

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 27.08.1991 Časová verzia predpisu účinná od: 22.11.1996 do: 31.12.2000

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

335

ZÁKON

z 19. júla 1991

o súdoch a sudcoch

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ HLAVA SÚSTAVA SÚDOV A HLAVNÉ ZÁSADY ICH ČINNOSTI

§ 1

(1) Súdnicstvo v Slovenskej republike vykonávajú nezávislé a nestranné sudy.

(2) Sudy Slovenskej republiky sú: Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), krajské a okresné sudy, Vyšší vojenský súd a vojenské obvodové sudy (ďalej len „vojenský súd“); v čase brannej pohotovosti štátu aj vyššie polné a nižšie polné sudy.

(3) Pôsobnosť okresných súdov, krajských súdov a vojenských súdov môžu v prípadoch ustanovených zákonom vykonávať aj sudy inak označené.

§ 2

Rozhodnutia všetkých súdov Slovenskej republiky sú účinné a vykonateľné na jej území.

§ 3

Úlohou súdov je najmä

- a) rozhodovať o právach, povinnostiach a právom chránených záujmoch fyzických a právnických osôb a štátu, pokiaľ zákon neustanovuje inak,
- b) rozhodovať o vine obžalovaného a ukladať zákonom ustanovené tresty, prípadne iné opatrenia,
- c) preskúmavať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ak zákon neustanovuje inak,
- d) preskúmavať zákonnosť rozhodnutí iných orgánov, pokiaľ tak zákon ustanovuje.

§ 4

(1) V konaní pred súdom rozhoduje senát alebo samosudca. Zákony o konaní pred súdmi ustanovujú, v ktorých veciach sa zúčastňujú na rozhodovaní prísediaci a v ktorých veciach rozhoduje samosudca. Ako samosudca môže rozhodovať len sudca.

(2) Sudcovia a prísediaci sú si pri rozhodovaní rovní. Predsedom senátu môže byť len sudca.

(3) Kde tento zákon hovorí o sudcovi, rozumie sa tým aj prísediaci, pokiaľ z povahy veci nevyplýva niečo iné.

§ 5

(1) Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a sú viazaní jedine zákonom. Sú povinní vykladať právne predpisy podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, sú povinní rozhodovať nestranné, spravodlivo a bez priehadov a iba na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

(2) Zákon poskytuje sudcom ochranu pred neoprávnenými zásahmi do ich činnosti.

(3) Štát zabezpečuje nezávislosť sudcov aj ich hmotným zabezpečením.

§ 6

(1) Na orgány štátnej správy súdov sa možno obracať so sťažnosťami na postup súdu, len ak ide o priehady v konaní alebo nevhodné správanie súdnych osôb alebo narušovanie dôstojnosti konania pred súdom.

(2) Anonymné podania sa nevybavujú.

(3) Podrobnosti o sťažnostiach na postup súdu a o ich vybavovaní ustanovujú osobitné zákony.

§ 7

(1) Všetci sú si pred zákonom aj pred súdom rovní. Každý má právo na ochranu svojich práv, slobôd a právom chránených záujmov pred súdom, pokiaľ zákon nezveruje túto ochranu iným orgánom. Súdy rozhodujú samy a nezávisle, či vec, ktorá im bola predložená na rozhodnutie, patrí do ich právomoci.

(2) Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

(3) Každý môže pred súdom konať vo svojom materinskom jazyku. Zákon ustanovuje, kedy trovy spojené s pribratím tlmočníka uhrádza štát.

§ 8

(1) Konanie pred súdmi je zásadne ústne a verejné. Výnimku môže ustanoviť len zákon.

(2) Rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

(3) Predseda senátu rozhoduje o tom, či je možné v priebehu súdneho pojednávania vyhotovovať obrazové záznamy alebo uskutočňovať obrazové alebo zvukové prenosy.

**DRUHÁ HLAVA
ORGANIZÁCIA A ČINNOSŤ SÚDOV****Okresné súdy****§ 9**

(1) Okresný súd sa skladá z predsedu súdu, podpredsedu alebo podpredsedov súdu, ďalších sudcov a prísediacich.

(2) Okresný súd rozhoduje v senátoch alebo samosudcom.

(3) Senáty okresného súdu sa skladajú zo sudcu a dvoch prísediacich.

§ 10

Okresné sudy rozhodujú ako sudy prvého stupňa, pokiaľ zákony o konaní pred súdmi neustanovujú inak.

§ 11

Predseda a podpredseda okresného súdu v súlade s rozvrhom práce vykonávajú súdnicstvo patriace okresnému súdu ako predsedovia senátov alebo ako samosudcovia. Predseda okresného súdu na základe právoplatných rozhodnutí súdu dáva podnety na zjednocovanie rozhodovania príslušným súdom vyššieho stupňa.

Krajské sudy**§ 12**

(1) Krajský súd sa skladá z predsedu a podpredsedov súdu, ďalších sudcov a prísediacich.

(2) Krajský súd rozhoduje v senátoch; samosudcovia rozhodujú v prípadoch ustanovených zákonmi o konaní pred súdmi.

(3) Senáty krajského súdu sa skladajú

- a) z dvoch sudcov, z ktorých jeden je predsedom, a troch prísediacich, ak rozhodujú ako sudy prvého stupňa v trestných veciach,
- b) z predsedu a dvoch sudcov v ostatných prípadoch.

§ 13

(1) Krajské sudy rozhodujú ako sudy druhého stupňa vo veciach, v ktorých rozhodovali v prvom stupni okresné sudy. Zákony o konaní pred súdmi ustanovujú, kedy krajské sudy rozhodujú ako sudy prvého stupňa.

(2) Ďalšie prípady rozhodovania krajských súdov upravujú zákony o konaní pred súdmi.

§ 14

Predseda a podpredsedovia krajského súdu vykonávajú v súlade s rozvrhom práce súdnicstvo patriace krajskému súdu ako predsedovia senátov alebo sudcovia. Predseda krajského súdu na základe právoplatných rozhodnutí súdov dáva podnety na zjednocovanie rozhodovania najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd**§ 15**

(1) Najvyšší súd sa skladá z predsedu súdu, podpredsedu súdu a ďalších sudcov najvyššieho súdu.

(2) Najvyšší súd rozhoduje v senátoch zložených z predsedu senátu a dvoch sudcov najvyššieho súdu.

(3) V senátoch najvyššieho súdu zložených z predsedu senátu a štyroch sudcov najvyššieho súdu sa rozhoduje o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam senátov najvyššieho súdu v prípadoch, keď tieto senáty rozhodovali o riadnom opravnom prostriedku; z

rozhodovania tohto senátu sú vylúčení sudcovia najvyššieho súdu, ktorí rozhodovali o napadnutom rozhodnutí.

§ 16

Najvyšší súd je najvyšším súdnym orgánom Slovenskej republiky. Dbá o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tým, že

- a) rozhoduje o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam krajských, okresných a vojenských súdov v prípadoch ustanovených zákonmi o konaní pred súdmi,
- b) zaujíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov,
- c) preskúmava zákonnosť rozhodnutí ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky, ak zákon neustanovuje inak,
- d) rozhoduje o uznaní a vykonateľnosti rozhodnutí cudzozemských súdov na území Slovenskej republiky, ak to vyžaduje zákon alebo medzinárodná zmluva,
- e) rozhoduje v ďalších prípadoch ustanovených zákonom.

§ 17

(1) Sudcovia najvyššieho súdu tvoria podľa úseku svojej činnosti trestné, občianskoprávne, obchodné a správne kolégiá. Na čele kolégií sú predsedovia kolégií. Predseda najvyššieho súdu môže so súhlasom pléna zlúčiť niektoré kolégiá, ak je to vzhľadom na náplň ich činnosti vhodné.

(2) Predsedovia kolégií organizujú a riadia činnosť kolégií. Na základe právoplatných rozhodnutí senátov navrhujú kolégiám zaujatie stanovisk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

§ 18

(1) Plénum najvyššieho súdu sa skladá z predsedu najvyššieho súdu, podpredsedu najvyššieho súdu a ostatných sudcov. Platne sa môže uznášať za prítomnosti najmenej dvoch tretín všetkých sudcov najvyššieho súdu.

(2) Plénum najvyššieho súdu najmä:

- a) uznáša sa na rokovacom poriadku najvyššieho súdu,
- b) zaujíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v otázkach týkajúcich sa viacerých kolégií alebo sporných medzi kolégiami,
- c) prejednáva správy o účinnosti zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a na ich podklade dáva podnety k novej právnej úprave.

(3) Zasadania pléna najvyššieho súdu sú neverejné. Na zasadaní pléna najvyššieho súdu sa môže zúčastniť minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) a generálny prokurátor Slovenskej republiky. Na zasadanie pléna možno prizvať aj iné osoby.

§ 19

(1) Predseda a podpredseda najvyššieho súdu vykonávajú v súlade s rozvrhom práce súdnicstvo patriace najvyššiemu súdu ako predsedovia senátu alebo sudcovia. Predseda najvyššieho súdu na základe právoplatných rozhodnutí súdov navrhuje kolégiám alebo plénu, aby zaujali stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

(2) Predseda najvyššieho súdu zvoláva plénum najvyššieho súdu, určuje program rokovania pléna a toto rokovanie riadi.

Vojenské súdy

§ 20

Vojenské súdy rozhodujú o všetkých trestných veciach príslušníkov ozbrojených síl a ozbrojených zborov, vojnových zajatcov a ďalších osôb, o ktorých to ustanovuje zákon. Vojenské súdy rozhodujú aj o iných veciach, ak to ustanovuje zákon.¹⁾

§ 21

(1) Vojenský obvodový súd sa skladá z predsedu, prípadne podpredsedu, ďalších sudcov a prísediacich.

(2) Vojenský obvodový súd rozhoduje v senátoch alebo samosudcom.

(3) Senáty vojenského obvodového súdu sa skladajú zo sudcu a z dvoch prísediacich.

(4) Vojenské obvodové súdy rozhodujú ako súdy prvého stupňa, pokiaľ Trestný poriadok neustanovuje inak.

§ 22

(1) Predseda, prípadne podpredseda vojenského obvodového súdu vykonáva v súlade s rozvrhom práce súdnictvo patriace vojenskému obvodovému súdu ako predseda senátu alebo samosudca. Predseda vojenského obvodového súdu okrem toho pri rešpektovaní sudcovskej nezávislosti dbá na to, aby nedochádzalo k prietahom v konaní, dbá na dôstojnosť konania, iné činnosti sudcov a na dodržiavanie zásad sudcovskej etiky a na základe právoplatných rozhodnutí súdu dáva podnety na zjednocovanie rozhodovania príslušným súdom vyšších stupňov.

(2) Predseda vojenského obvodového súdu vykonáva správu vojenského obvodového súdu, zabezpečuje jeho riadny chod po personálnej, organizačnej, hospodárskej a finančnej stránke, stará sa o odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov vojenského obvodového súdu a plní ďalšie povinnosti, ktoré vyplývajú z jeho vojenského služobného pomeru; pri vybavovaní sťažností fyzických a právnických osôb na prietahy v konaní a nevhodné správanie sudcov dbá na sudcovskú nezávislosť.

(3) Predsedu vojenského obvodového súdu zastupuje podpredseda, alebo ak niet podpredsedu, iný sudca predsedom súdu na to určený.

§ 23

(1) Vyšší vojenský súd sa skladá z predsedu, podpredsedu, ďalších sudcov a prísediacich.

(2) Vyšší vojenský súd rozhoduje v senátoch.

(3) Senáty vyššieho vojenského súdu sa skladajú:

a) z dvoch sudcov, z ktorých jeden je predsedom, a troch prísediacich, ak rozhodujú ako súdy prvého stupňa,

b) z predsedu a dvoch sudcov v ostatných prípadoch.

(4) Vyšší vojenský súd rozhoduje ako súd druhého stupňa vo veciach, v ktorých rozhodovali v prvom stupni vojenské obvodové súdy. Zákon o konaní pred súdmi ustanovuje, kedy Vyšší vojenský súd rozhoduje ako súd prvého stupňa.

§ 24

(1) Predseda a podpredseda Vyššieho vojenského súdu vykonávajú v súlade s rozvrhom práce súdnictvo patriace Vyššiemu vojenskému súdu ako predsedovia senátov alebo sudcovia. Predseda Vyššieho vojenského súdu okrem toho pri rešpektovaní sudcovskej nezávislosti dbá na svojom súde aj na vojenských obvodových súdoch na to, aby nedochádzalo k prietahom v konaní, dbá na dôstojnosť konania, iné činnosti sudcov, dbá na dodržiavanie zásad sudcovskej etiky a na základe právoplatných rozhodnutí súdov dáva podnety na zjednocovanie rozhodovania najvyššiemu súdu.

(2) Predseda Vyššieho vojenského súdu vykonáva správu vyššieho vojenského súdu, zabezpečuje jeho riadny chod po personálnej, organizačnej, hospodárskej a finančnej stránke, stará sa o odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov Vyššieho vojenského súdu, riadi a kontroluje výkon správy vojenských obvodových súdov a plní ďalšie povinnosti, ktoré vyplývajú z jeho vojenského služobného pomeru; pri vybavovaní sťažností fyzických a právnických osôb na prietahy v konaní a nevhodné správanie sudcov dbá na sudcovskú nezávislosť.

(3) Predsedu Vyššieho vojenského súdu zastupuje podpredseda Vyššieho vojenského súdu.

§ 25**Výkon správy vojenských súdov**

Správu vojenského súdnictva vykonáva minister spravodlivosti po dohode s ministrom obrany Slovenskej republiky (ďalej len „minister obrany“). Za tým účelom pri rešpektovaní sudcovskej nezávislosti najmä:

- a) zabezpečuje riadny chod vojenských súdov po personálnej, organizačnej, hospodárskej a finančnej stránke,
- b) vybavuje personálne veci sudcov vojenských súdov,
- c) organizuje, usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy súdov uskutočňovaný predsedami vojenských súdov,
- d) organizuje a riadi odbornú prípravu justičných čakatelov na vojenských súdoch a ďalšiu odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov vojenských súdov,
- e) sleduje stav súdnej agendy, sleduje a hodnotí postup vojenských súdov v konaní a ich rozhodovanie z hľadiska dodržiavania zásad dôstojnosti konania a sudcovskej etiky, plynulosti konania a za tým účelom vykonáva preverky práce vojenských súdov,
- f) dáva najvyššiemu súdu podnety na zjednocovanie výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov,
- g) vybavuje sťažnosti fyzických a právnických osôb na prietahy v konaní a nevhodné správanie sudcov.

§ 33**Sídla a obvody súdov**

(1) Sídлом najvyššieho súdu je Bratislava.

(2) Sídla a obvody okresných, krajských súdov a vojenských súdov ustanoví zákon.

(3) Vojenské obvodové súdy a Vyšší vojenský súd sa zriaďujú a zrušujú zákonom, ktorý tiež ustanoví ich sídla a obvody.

TRETIA HLAVA
VOLBA SUDCOV A PRÍSEDIACICH

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 34

Predpoklady pre funkciu sudcu a prísediaceho

(1) Za sudcu alebo prísediaceho môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý je spôsobilý na právne úkony, bezúhonný, ak jeho skúsenosti a morálne vlastnosti dávajú záruku, že bude sudcovskú funkciu riadne zastávať, v deň zvolenia dosiahol vek 25 rokov a súhlasí so svojím zvolením za sudcu alebo prísediaceho a s pridelením k určitému súdu.

(2) Sudca okrem splnenia podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku musí mať úplné vysokoškolské právnické vzdelanie a odbornú justičnú skúšku.

(3) Osobitný zákon môže ustanoviť ďalšie podmienky a postup pri preskúmvaní predpokladov a morálnych vlastností potrebných pre funkciu sudcu.

(4) Prísediaci vojenského súdu okrem splnenia podmienok uvedených v odseku 1 musí vykonávať vojenskú činnú službu alebo byť príslušníkom ozbrojených zborov. Sudca vojenských súdov musí okrem toho mať hodnosť dôstojníka alebo generála a spĺňať podmienky uvedené v odseku 2.

(5) Odborná justičná skúška, sudcovská skúška, jednotná sudcovská skúška, jednotná sudcovská a advokátska skúška, vojenská právna skúška, notárska skúška, prokurátorská skúška, arbitrážna skúška, záverečné hodnotenie čakateľskej praxe a iné obdobné záverečné skúšky vykonané pred účinnosťou tohto zákona majú rovnaké účinky ako odborná justičná skúška podľa tohto zákona. Minister spravodlivosti a u vojenských súdov po dohode s ministrom obrany môže uznať advokátsku skúšku, prokurátorskú skúšku a odbornú skúšku na komerčného právnika za odbornú justičnú skúšku podľa tohto zákona.

§ 35

Funkčné obdobie sudcu a prísediaceho

(1) Sudcov volí Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády Slovenskej republiky na štyri roky. Po uplynutí tohto volebného obdobia Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády Slovenskej republiky volí sudcov bez časového obmedzenia.

(2) Prísediaci sú volení na dobu štyroch rokov.

(3) Spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu alebo prísediaceho sa začína dňom zloženia sľubu po zvolení.

(4) Prísediaci vojenských súdov sú volení na dobu, po ktorú vykonávajú vojenskú činnú službu alebo sú príslušníkmi ozbrojených zborov, najdlhšie však na dobu štyroch rokov.

§ 36

Počet sudcov a prísediacich

(1) Počet sudcov určuje minister spravodlivosti; u vojenských súdov po dohode s ministrom obrany.

(2) Počet prísediacich určuje predseda príslušného súdu, a to tak, aby jednotliví prísediaci spravidla nemuseli zasadať viac ako 12 dní v roku.

§ 37 **Sľub**

(1) Po svojom zvolení skladajú sudcovia a prísediaci tento sľub: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že sa budem spravovať zákonmi, budem ich vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia a v súlade s nimi budem rozhodovať nezávisle, nestranne a spravodlivo.“ Odmietnutie zloženia sľubu má za následok stratu funkcie.

(2) Zloženie sľubu sa neopakuje, ak bol sudca alebo prísediaci zvolený znova.

(3) Sľub skladajú

- a) sudcovia do rúk predsedu Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) prísediaci do rúk predsedu toho súdu, na ktorí boli zvolení.

DRUHÝ ODDIEL **Voľba sudcov a prísediacich**

§ 38

(1) Sudcov najvyššieho súdu, krajských súdov, okresných súdov a vojenských súdov volí Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády Slovenskej republiky.

(2) Voľbu prísediacich ustanoví osobitný zákon. Prísediacich vojenských súdov volí zhromaždenie príslušníkov ozbrojených síl na návrh komisií ustanovených príslušnými veliteľmi.

§ 39

Voľba a vymenúvanie súdnych funkcionárov

(1) Predsedu a podpredsedu najvyššieho súdu volí zo sudcov tohto súdu Národná rada Slovenskej republiky na návrh vlády Slovenskej republiky na päť rokov, a to najviac na dve po sebe idúce obdobia.

(2) Predsedov kolégií a predsedov senátov najvyššieho súdu vymenúva predseda najvyššieho súdu zo sudcov tohto súdu.

(3) Predsedov a podpredsedov krajských súdov, ako aj predsedov a podpredsedov okresných súdov vymenúva zo sudcov minister spravodlivosti.

(4) Predsedov senátov krajských a okresných súdov vymenúva predseda príslušného krajského súdu zo sudcov krajských a okresných súdov. Predsedov senátov vojenských súdov vymenúva predseda Vyššieho vojenského súdu spomedzi sudcov vojenských súdov.

(5) Predsedov a podpredsedov vojenských súdov vymenúva spomedzi sudcov vojenských súdov minister spravodlivosti po dohode s ministrom obrany.

§ 40

Pridelovanie sudcov na výkon funkcie k určitému súdu a preloženie sudcu

(1) Sudcov prideluje na výkon funkcie k určitému súdu minister spravodlivosti na základe jeho predchádzajúceho súhlasu (§ 34 ods. 1). Dodatočné odvolanie tohto súhlasu má za následok stratu funkcie, ak nemožno sudcu prideliť s jeho súhlasom k inému súdu.

(2) Minister spravodlivosti môže preložiť sudcu na iný súd toho istého stupňa alebo na vyšší súd len s jeho súhlasom.

(3) Na súd nižšieho stupňa môže minister spravodlivosti preložiť sudcu len na jeho žiadosť.

(4) Bez súhlasu alebo bez žiadosti môže byť sudca preložený na iný súd toho istého stupňa alebo na nižší súd len právoplatným rozhodnutím kárneho súdu.

(5) Prideliť alebo preložiť sudcu na výkon funkcie k najvyššiemu súdu môže minister spravodlivosti len so súhlasom predsedu tohto súdu. Súhlas predsedu najvyššieho súdu sa vyžaduje tiež na preloženie sudcu tohto súdu na nižší súd (odsek 3).

(6) O pridelení alebo preložení vojenských sudcov rozhoduje minister spravodlivosti po dohode s ministrom obrany. Inak sa použijú primerane ustanovenia odsekov 1 až 4.

Dočasné pridelenie sudcu

§ 41

(1) Pre riadny chod súdnictva možno sudcu dočasne prideliť

- a) na výkon sudcovskej činnosti k súdu vyššieho stupňa,
- b) na výkon sudcovskej činnosti na okresnom súde (vojenskom obvodnom súde) v obvode krajského súdu (Vyššieho vojenského súdu), ak ide o sudcu krajského súdu (Vyššieho vojenského súdu),
- c) na výkon sudcovskej činnosti na inom okresnom súde (vojenskom obvodovom súde) v obvode krajského súdu (Vyššieho vojenského súdu), ak ide o sudcu okresného súdu (vojenského obvodového súdu). Dočasne možno prideliť sudcu k inému súdu iba s jeho súhlasom.

(2) So súhlasom sudcu možno sudcu dočasne prideliť

- a) na využitie skúseností na ústredný orgán, ktorý vykonáva správu súdov, na Úrad vlády Slovenskej republiky, do Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky a do Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky.
- b) sudcu okresného alebo krajského súdu na výkon sudcovskej činnosti k okresnému súdu mimo obvodu krajského súdu alebo k inému krajskému súdu.

(3) Doba dočasného pridelenia sudcu nesmie presahovať jeden rok v období troch rokov s výnimkou prípadu uvedeného v odseku 2 písm. a).

§ 42

O dočasnom pridelení rozhoduje

- a) minister spravodlivosti, ak ide o dočasné pridelenie sudcov na ministerstvo spravodlivosti, Úrad vlády Slovenskej republiky, do Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky a do Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) minister spravodlivosti po dohode s predsedom najvyššieho súdu, ak ide o dočasné pridelenie sudcov na najvyšší súd alebo sudcu najvyššieho súdu na ministerstvo spravodlivosti,
- c) minister spravodlivosti, ak ide o dočasné pridelenie na okresný súd mimo obvodu krajského súdu alebo na iný krajský súd,
- d) minister spravodlivosti po dohode s ministrom obrany, ak ide o sudcov vojenských súdov s výnimkou dočasného pridelenia v rámci vojenských súdov, o čom rozhoduje predseda Vyššieho vojenského súdu,

e) predseda krajského súdu v ostatných prípadoch.

(2) V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) a e), s výnimkou pridelenia k ministerstvu spravodlivosti, treba na pridelenie sudcu súhlas vedúceho orgánu, ku ktorému má byť sudca dočasne pridelený.

§ 43

(1) Sudcovia, ktorí sú povolani podľa branného zákona na vojenské cvičenie ako dôstojníci v zálohe a pridelení k vojenským súdom, môžu byť rozhodnutím ministra obrany poverení na túto dobu výkonom sudcovskej funkcie, ktorú inak vykonávajú sudcovia vojenských súdov.

(2) Spôsob dopĺňania sudcov vojenských súdov za brannej pohotovosti štátu upraví ministerstvo obrany po dohode s ministerstvom spravodlivosti.

ŠTVRTÁ HLAVA

ZÁNIK FUNKCIE SUDCU A FUNKCIE PRÍSEDIACEHO

§ 44

Odvolanie z funkcie sudcu a odvolanie z funkcie prísediacého vojenského súdu

(1) Národná rada Slovenskej republiky sudcu odvolá

- a) na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku pre úmyselný trestný čin,
- b) na základe právoplatného disciplinárneho rozhodnutia pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom jeho funkcie.

(2) Národná rada Slovenskej republiky môže sudcu odvolať, ak

- a) mu jeho zdravotný stav dlhodobo nedovoľuje, najmenej však počas jedného roka, vykonávať sudcovské povinnosti,
- b) dosiahol vek 65 rokov.

(3) Návrh na odvolanie z funkcie sudcu podáva minister spravodlivosti, u sudcov vojenských súdov po dohode s ministrom obrany. U sudcov najvyššieho súdu podáva návrh predseda najvyššieho súdu.

(4) Pred rozhodnutím o odvolaní z funkcie si Národná rada Slovenskej republiky vyžiada stanovisko kárneho súdu.

(5) Prísediaci vojenského súdu môže byť zo svojej funkcie odvolaný, ak

- a) závažným spôsobom porušil svoje povinnosti prísediacého,
- b) mu jeho zdravotný stav dlhodobo nedovoľuje, najmenej však počas jedného roka, vykonávať povinnosti prísediacého.

(6) O odvolaní rozhoduje orgán, ktorý prísediacého vojenského súdu zvolil, a to na návrh orgánu, ktorý podáva návrh na jeho zvolenie. Pred rozhodnutím o odvolaní je potrebné vyžiadať si vyjadrenie prísediacého.

(7) Dňom, keď bolo sudcovi alebo prísediacemu vojenského súdu doručené rozhodnutie o odvolaní, ich funkcia zaniká.

§ 45**Vzdanie sa funkcie sudcu a funkcie prísediaceho vojenského súdu**

Sudca a prísediaci vojenského súdu sa môžu vzdať svojej funkcii uvedenej v § 38. Funkcia sudcu alebo funkcia prísediaceho vojenského súdu zaniká uplynutím troch kalendárnych mesiacov nasledujúcich po mesiaci, v ktorom bolo oznámenie o vzdaní sa funkcii doručené orgánu, ktorý sudcu alebo prísediaceho zvolil.

§ 47**Zánik funkcie sudcu a zánik funkcie prísediaceho vojenského súdu**

Funkcia sudcu zaniká dňom právoplatnosti rozsudku, ktorým bol sudca pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená. To platí aj pre zánik funkcie prísediaceho vojenského súdu.

§ 48

Zánik funkcie prísediaceho okresných a krajských súdov ustanoví zákon.

§ 49**Dočasné zbavenie výkonu funkcie sudcu**

(1) Sudca, ktorý je trestne stíhaný alebo proti ktorému sa vedie kárne konanie z dôvodu, pre ktorý môže byť odvolaný môže byť až do zániku funkcie podľa § 47 alebo do rozhodnutia o odvolaní dočasne výkonu funkcie sudcu zbavený.

(2) O dočasnom zbavení výkonu funkcie sudcu rozhoduje:

- a) minister spravodlivosti, ak ide o sudcu najvyššieho súdu, robí tak po dohode s predsedom tohto súdu,
- b) minister spravodlivosti po dohode s ministrom obrany, ak ide o sudcu vojenského súdu,
- c) orgán, ktorý ich do funkcie zvolil, ak ide o predsedu a podpredsedu najvyššieho súdu.

§ 50**Odvolanie a uvoľnenie súdnych funkcionárov**

(1) Sudca bude na svoju žiadosť uvoľnený z funkcie uvedenej v § 39. O uvoľnení rozhoduje orgán, ktorý sudcu do funkcie zvolil alebo vymenoval.

(2) Sudca môže byť uvoľnený z funkcie predsedu a podpredsedu súdu a predsedu kolégia najvyššieho súdu orgánom, ktorý ho do tejto funkcie vymenoval. Odvolať z funkcií uvedených v § 39 ods. 1 a 2 možno len na návrh orgánu, ktorý podáva návrh na zvolenie do týchto funkcií.

(3) Predseda senátu môže byť z funkcie odvolaný len právoplatným rozhodnutím kárneho súdu alebo rozhodnutím predsedu súdu podľa odseku 4.

(4) Predsedu senátu krajského súdu, Vyššieho vojenského súdu a najvyššieho súdu môže odvolať predseda súdu z tejto funkcie aj vtedy, ak mu zdravotný stav nedovoľuje dôstojné vedenie pojednávania alebo ak jeho organizačné alebo odborné predpoklady bránia v práci senátu riadnemu chodu jeho činnosti a na uvedené nedostatky bol predsedom súdu v posledných šiestich mesiacoch upozornený. Predseda súdu ho môže odvolať len po predchádzajúcom vyjadrení príslušnej sudcovskej rady. Inak môže byť predseda senátu odvolaný z funkcie len právoplatným rozhodnutím kárneho súdu.

(5) Dňom, keď bolo sudcovi doručené rozhodnutie o uvoľnení alebo odvolaní z funkcie, do ktorej bol zvolený alebo vymenovaný, jeho funkcia zaniká.

(6) Uvoľnenie alebo odvolanie z funkcie uvedenej v § 39 nemá za následok stratu funkcie sudcu (§ 38).

§ 51

(1) Ak bol sudca odvolaný z funkcie podľa § 44 ods. 2 písm. a) a b) alebo sa z týchto dôvodov vzdal funkcie sudcu, patrí mu tri mesiace od zániku jeho funkcie plat vo výške doterajšieho platu.

(2) Ak bol sudca odvolaný alebo uvoľnený z funkcie uvedenej v § 39 alebo ak bol podľa tohto ustanovenia vymenovaný do nižšej funkcie, patrí mu po dobu troch mesiacov vyrovnanie rozdielu medzi výškou doterajšieho funkčného platu a nového platu. Vyrovnanie mu nepatrí, ak bol z funkcie uvoľnený preto, že bol právoplatne kárne postihnutý.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nevzťahujú na sudcov vojenských súdov, ktorých nároky upravujú predpisy platné pre vojakov z povolania.

§ 51a

Prerušenie výkonu sudcovskej funkcie

(1) Ak bol sudca zvolený alebo vymenovaný za ústavného činiteľa alebo za vyššieho štátneho funkcionára podľa osobitného zákona²⁾ s výnimkou člena vlády Slovenskej republiky³⁾ alebo ak bol zvolený za starostu obce (primátora mesta) alebo za poslanca obecného zastupiteľstva (mestského zastupiteľstva),⁴⁾ odo dňa zvolenia alebo vymenovania do ktorejkoľvek z uvedených funkcií funkciu sudcu nevykonáva.

(2) Minister spravodlivosti preruší výkon funkcie sudcovi, ktorý pôsobí ako predstaviteľ republiky v medzinárodnej organizácii, ak mu činnosť v tejto organizácii bráni riadne vykonávať funkciu sudcu.

(3) Sudca, ktorý prestal vykonávať funkciu sudcu z dôvodov uvedených v odsekoch 1 a 2, nemá práva a povinnosti sudcu.

(4) Sudca sa po zániku funkcie uvedenej v odseku 1 alebo po ukončení svojho pôsobenia v medzinárodnej organizácii vráti na súd, na ktorom bol pred prerušením výkonu funkcie sudcu pridelený, a výkon sudcovskej funkcie sa mu obnoví. Ak sudca netrvá na návrate k tomuto súdu, minister spravodlivosti ho pridelí podľa zásad uvedených v § 40 k inému súdu.

PIATA HLAVA

POSTAVENIE SUDCOV A PRÍSEDIACICH

§ 52

(1) Funkcia sudcu a príseďiaceho je verejnou funkciou.

(2) Na vzťahy vyplývajúce z výkonu funkcie sudcu sa vzťahujú, s výnimkou sudcov vojenských súdov, pokiaľ tento zákon neustanovuje niečo iné, ustanovenia Zákonníka práce. Pracovný vzťah vzniká dňom, ktorý je určený na nástup do funkcie, a zaniká dňom zániku funkcie sudcu podľa tohto zákona.

(3) Funkcia sudcu a príseďiaceho je nezlučiteľná s funkciou poslanca zákonodarného orgánu alebo orgánu miestnej samosprávy a s funkciou vo verejnej správe.

(4) Sudca nesmie ďalej zastávať žiadnu inú platenú funkciu ani vykonávať inú zárobkovú činnosť s výnimkou správy vlastného majetku a vedeckej, pedagogickej, literárnej, publicistickej a umeleckej činnosti za predpokladu, že taká činnosť nenarušuje dôstojnosť sudcovskej funkcie alebo neohrozuje dôveru v nezávislosť a nestrannosť súdnictva. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na prísediaceho.

(5) Platové pomery sudcov ustanoví osobitný zákon.

§ 53

(1) Sudcovia vojenských súdov sú vojakmi z povolania, a pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na nich predpisy platné pre vojakov z povolania.

(2) Sudcu vojenského súdu nemožno prepustiť z vojenskej činnnej služby, ak predtým nebol z funkcie sudcu odvolaný alebo sa tejto funkcie nevzdal.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa nepoužije, ak je sudca prepustený z vojenskej činnnej služby na vlastnú žiadosť.

(4) Ak je sudca prepustený z vojenskej činnnej služby na vlastnú žiadosť a nevzdá sa funkcie sudcu, minister spravodlivosti ho môže prideliť podľa zásad uvedených v § 40 na civilný súd.

§ 54

Základné povinnosti sudcov

(1) Sudcovia sú povinní vykonávať svedomite svoje povinnosti, zvyšovať si svoje odborné znalosti a pri výkone funkcie aj v občianskom živote dodržiavať sudcovskú etiku a zdržať sa všetkého, čo by mohlo narušiť dôstojnosť sudcovskej funkcie alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov.

(2) Sudcovia nie sú oprávnení štrajkovať ani inak znemožňovať činnosť súdnictva.

(3) Sudcovia sú povinní zachovávať mlčanlivosť, a to aj po zániku sudcovskej funkcie, o veciach, o ktorých sa dozvedeli vo svojej úradnej činnosti, pokiaľ neboli tejto povinnosti zbavení zo zákona alebo osobou na to povolanou; na zbavenie z vážnych dôvodov je oprávnený predseda súdu, a ak ide o predsedu súdu, predseda jeho bezprostredne vyššieho súdu, predseda Národnej rady Slovenskej republiky.

§ 55

Podmienky trestného stíhania

(1) Pre činy spáchané pri výkone sudcovskej funkcie alebo v súvislosti s výkonom tejto funkcie možno sudcu a prísediaceho trestne stíhať alebo vziať do väzby len so súhlasom orgánu, ktorý ich vymenoval alebo zvolil.

(2) Orgán, ktorý začal trestné stíhanie proti sudcovi alebo prísediacemu, upovedomí o tom predsedu príslušného súdu, a ak ide o sudcu, aj ústredný orgán, ktorý vykonáva správu príslušného súdu.

(3) Súhlas podľa odseku 1 u prísediaceho vojenského súdu dáva predseda súdu, na ktorom je prísediaci činný.

§ 56**Kárna zodpovednosť sudcov**

Kárnu zodpovednosť sudcov upravuje osobitný zákon.

§ 57**Zodpovednosť za škodu spôsobenú výkonom sudcovskej funkcie**

Za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom súdu zodpovedá štát. Osobitný zákon ustanoví, kedy a v akej miere môže štát vymáhať túto škodu od sudcu.

§ 58**Sudcovské rady**

(1) Na štátnej správe súdov sa zúčastňujú sudcovské rady.

(2) Sudcovské rady sa zriaďujú na krajských súdoch, Vyššom vojenskom súde a najvyššom súde ako poradné orgány predsedov týchto súdov pri výkone štátnej správy súdov.

(3) Sudcovská rada sa skladá najviac z pätnástich sudcov. Dve tretiny členov sudcovskej rady volí zhromaždenie sudcov v tajnom hlasovaní. Jednu tretinu členov sudcovskej rady tvoria predseda súdu, na ktorom je sudcovská rada zriadená, a ním vymenovaní členovia sudcovskej rady.

(4) Predsedom sudcovskej rady je predseda súdu. Dvoch podpredsedov sudcovskej rady volí sudcovská rada zo sudcov zvolených zhromaždením sudcov.

(5) Zhromaždenie sudcov krajského súdu a Vyššieho vojenského súdu tvoria sudcovia týchto súdov a sudcovia prvostupňových súdov v ich územnom obvode. Zhromaždenie sudcov najvyššieho súdu tvoria sudcovia tohto súdu.

(6) Zasadanie zhromaždenia sudcov zvoláva a vedie vekovo starší podpredseda sudcovskej rady. Ak podpredsedovia sudcovskej rady nie sú ešte zvolení, zasadanie zhromaždenia sudcov zvoláva a vedie prípravný výbor zložený z troch vekovo najstarších sudcov.

(7) Zhromaždenie sudcov je schopné uznášať sa, ak je na jeho zasadaní prítomná nadpolovičná väčšina sudcov. Na platnosť uznesenia zhromaždenia sudcov je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny sudcov prítomných na zasadaní. Podrobnosti o rokovaní zhromaždenia sudcov a o voľbách členov sudcovskej rady upravuje rokovací a volebný poriadok schválený zhromaždením sudcov.

(8) Sudcovská rada plní najmä tieto úlohy:

- a) vyjadruje sa o návrhoch rozpočtov súdov a o čerpaní rozpočtových prostriedkov,
- b) spolupracuje pri vypracúvaní rozvrhov práce súdov a zúčastňuje sa na vyhodnocovaní ich plnenia,
- c) spolupracuje pri hodnotení práce sudcov,
- d) vyjadruje sa o splnení podmienok ustanovených zákonom pre funkčný postup sudcov a o ich mimoriadnom odmeňovaní podľa osobitného zákona,⁵⁾
- e) zaujíma stanoviská k výberu kandidátov na voľbu sudcov a k návrhom na pridelenie sudcov na súdy vyššieho stupňa,
- f) vyjadruje sa o návrhoch na vymenovanie predsedov senátov a o návrhoch na ich odvolanie z funkcie z dôvodov uvedených v § 50 ods. 4,

- g) vyjadruje sa o návrhoch na vymenovanie a odvolanie predsedov a podpredsedov súdov,
- h) schvaľuje svoj rokovací poriadok.

(9) Rokovanie sudcovskej rady zvoláva a vedie jej predseda alebo ním poverený podpredseda sudcovskej rady. Na platnosť uznesenia sudcovskej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny jej členov. Podrobnosti o spôsobe rokovania sudcovskej rady a prijímaní jej uznesení upravuje ňou schválený rokovací poriadok.

§ 58a

Rada sudcov Slovenskej republiky

(1) Koordinačným orgánom sudcovských rád a súčasne poradným orgánom ministra spravodlivosti pri výkone štátnej správy súdov je Rada sudcov Slovenskej republiky.

(2) Radu sudcov Slovenskej republiky tvoria predsedovia a podpredsedovia sudcovských rád uvedených v § 58 ods. 2.

(3) Predsedom Rady sudcov Slovenskej republiky je predseda najvyššieho súdu. Dvoch podpredsedov si volí Rada sudcov Slovenskej republiky spomedzi svojich členov.

(4) Rada sudcov Slovenskej republiky plní najmä tieto úlohy:

- a) koordinuje činnosť sudcovských rád uvedených v § 58 ods. 2,
- b) vyjadruje sa o návrhu rozpočtu súdnictva pri zostavovaní štátneho rozpočtu Slovenskej republiky,
- c) zaujíma stanoviská k návrhom kandidátov na sudcov najvyššieho súdu a k návrhom kandidátov na členov medzinárodných súdnych orgánov,
- d) zaujíma stanoviská k návrhom právnych predpisov upravujúcich organizáciu súdnictva a konanie pred súdmi a predpisy týkajúce sa právneho postavenia sudcov,
- e) schvaľuje svoj rokovací poriadok.

(5) Zasadnutia Rady sudcov Slovenskej republiky zvoláva a vedie jej predseda alebo ním poverený podpredseda. Na platnosť uznesenia Rady sudcov Slovenskej republiky je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny jej členov. Podrobnosti o spôsobe rokovania a o prijímaní uznesení Rady sudcov Slovenskej republiky upravuje jej rokovací poriadok.

§ 58b

Funkčné obdobie a zánik členstva v sudcovskej rade

(1) Funkčné obdobie sudcovských rád a Rady sudcov Slovenskej republiky je päťročné. Funkcia člena sudcovskej rady a člena Rady sudcov Slovenskej republiky nie je spojená s nárokom na odmenu a možno ju zastávať len dve po sebe idúce volebné obdobia. Členovia sudcovských rád a členovia Rady sudcov Slovenskej republiky majú nárok na náhradu výdavkov spojených s činnosťou v sudcovskej rade alebo v Rade sudcov Slovenskej republiky podľa osobitného zákona.⁶⁾

(2) Člen sudcovskej rady sa môže svojho členstva a funkcie v sudcovskej rade vzdať. Preložením člena sudcovskej rady na súd mimo obvodu sudcovskej rady jeho členstvo v sudcovskej rade zaniká.

(3) Člen sudcovskej rady môže byť pred uplynutím volebného obdobia odvolaný z funkcie alebo členstva v sudcovskej rade z disciplinárnych dôvodov právoplatným rozhodnutím kárneho senátu.

Niektoré ustanovenia o postavení prísediacich

§ 59

Povolávanie na súdne pojednávanie

(1) Prísediaci sa povolávajú na výkon funkcie prísediaceho na čas spravidla nepresahujúci 12 dní v roku; predĺženie tohto času je prípustné.

(2) Prísediaci vojenských súdov sa povolávajú spravidla z ozbrojených síl alebo z ozbrojeného zboru, ktorých je obvinený príslušníkom; musia mať aspoň rovnakú hodnosť ako ten z obvinených, ktorý má najvyššiu hodnosť. Velitelia sú povinní umožniť prísediacim plnenie povinností vyplývajúcich z ich funkcie.

§ 60

Náhrady za vykonávanie funkcie prísediaceho

(1) Prísediacim, ktorí sú v pracovnom pomere, prislúcha za dobu, po ktorú vykonávajú funkciu prísediaceho alebo plnia iné povinnosti spojené s touto funkciou, náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku. Náhradu mzdy je povinný poskytovať štát.

(2) Prísediacim, ktorí nie sú v pracovnom pomere, nahrádza ušlý zárobok za dobu výkonu funkcie prísediaceho alebo iných povinností spojených s touto funkciou štát. Spôsob a výšku náhrady ustanoví ministerstvo spravodlivosti vyhláškou.

(3) Štát uhrádza prísediacim hotové výdavky, ktoré vzniknú vykonávaním funkcie prísediaceho alebo iných povinností spojených s touto funkciou. Spôsob náhrady ustanoví ministerstvo spravodlivosti vyhláškou.

(4) Prísediacim prislúcha okrem náhrady podľa predchádzajúcich odsekov za každý deň pojednávania paušálna náhrada za výkon ich funkcie. Túto paušálnu náhradu vypláca štát vo výške, ktorú určí ministerstvo spravodlivosti vyhláškou. Náhrady prislúchajúce prísediacim vojenských súdov upraví vyhláškou ministerstvo spravodlivosti po dohode s ministerstvom obrany.

ŠIESTA HLAVA JUSTIČNÍ ČAKATELIA

§ 61

Prípravná služba justičných čakateľov

Účelom prípravnej služby je odborne pripraviť justičných čakateľov pre výkon funkcie sudcu. Prípravná služba justičných čakateľov trvá tri roky. Minister spravodlivosti môže na žiadosť justičného čakateľa čiastočne započítavať do prípravnej služby právnickú činnosť v inom pracovnom alebo obdobnom pomere, ak čakateľ získal počas jej trvania skúsenosti potrebné na výkon funkcie sudcu. Skrátenie čakateľskej praxe nemôže presahovať dva roky. U justičných čakateľov vojenských súdov toto započítanie vykoná minister spravodlivosti po dohode s ministrom obrany.

§ 62

(1) Do pracovného pomeru justičného čakateľa možno prijať len toho, kto spĺňa predpoklady pre funkciu sudcu (§ 34 ods. 1, 2 a 3) s výnimkou veku, skúseností a odbornej justičnej skúšky.

(2) Justiční čakatelia sú oprávnení vykonávať pod dozorom sudcu jednoduché úkony vyhradené samosudcovi, ktoré určí ministerstvo spravodlivosti vyhláškou.

(3) Justiční čakatelia sú povinní, a to aj po skončení prípravnej služby, zachovávať mlčanlivosť o veciach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone svojej činnosti, v rovnakom rozsahu ako sudcovia. Zbaviť tejto povinnosti ich môže predseda krajského súdu z vážnych dôvodov.

(4) Justičným čakateľom na vojenskom súde sa môže stať len vojak v činnej službe.

(5) Justičný čakateľ skladá pri nástupe do práce do rúk predsedu príslušného krajského súdu (vyššieho vojenského súdu) tento sľub: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že sa budem spravovať zákonmi, budem sa svedomite pripravovať na výkon sudcovskej funkcie a osvojím si zásady sudcovskej etiky.“

(6) Platové pomery justičných čakateľov ustanoví osobitný zákon.

§ 63

Odborná justičná skúška

Po skončení prípravnej služby sú justiční čakatelia povinní podrobiť sa odbornej justičnej skúške, ktorej účelom je zistiť, či má justičný čakateľ potrebné vedomosti a je dostatočne pripravený na to, aby mohol zastávať funkciu sudcu.

SIEDMA HLAVA

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Opatrenia na začlenenie hospodárskej arbitráže do súdnictva

§ 64

(1) Štátni arbitri, ktorí boli ku dňu účinnosti tohto zákona v pracovnom pomere na orgánoch hospodárskej arbitráže, sa stávajú dňom nadobudnutia účinnosti tohto ustanovenia sudcami podľa tohto zákona, ak majú úplné vysokoškolské právnické vzdelanie, boli ku dňu účinnosti tohto zákona ustanovení za štátnych arbitrov podľa prvších predpisov, dosiahli predpísaný vek a súhlasia s ustanovením do funkcie sudcu (§ 34 ods. 1).

(2) Podmienkou výkonu funkcie sudcu je zloženie sľubu podľa tohto zákona (§ 35 ods. 3, § 37 ods. 1). Sľub možno zložiť písomne.

(3) Sudcovia podľa odseku 1 sa pridelujú na výkon funkcie:

- a) ku krajským súdom v sídlach krajských štátnych arbitráží, na ktorých boli štátnymi arbitrami,
- b) k najvyššiemu súdu príslušnej republiky, pokiaľ boli štátnymi arbitrami na Štátnej arbitráži Českej republiky a na Štátnej arbitráži Slovenskej republiky,
- c) k Najvyššiemu súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, pokiaľ boli štátnymi arbitrami na Štátnej arbitráži Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(4) Z vážnych dôvodov môže minister spravodlivosti príslušnej republiky rozhodnúť o inom pridelení než v odseku 3 písm. a) a b). Ak sa zmena pridelenia týka najvyššieho súdu republiky, rozhodne minister spravodlivosti príslušnej republiky po dohode s predsedom tohto súdu. O inom pridelení sudcu, ktorý bol štátnym arbitrom na Štátnej arbitráži Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, rozhoduje predseda Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky po dohode s ministrom spravodlivosti príslušnej republiky. Ustanovenie § 40 ods. 1 sa použije primerane.

(5) Ustanovenia § 67 a 68 sa u sudcov, ktorých funkcia vznikla podľa odseku 1, použijú primerane.

§ 65

(1) Arbitrážni čakatelia, ktorí boli ku dňu účinnosti tohto zákona v pracovnom pomere na orgánoch hospodárskej arbitráže, sa stávajú dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona justičnými čakateľmi. Doba arbitrážnej čakateľskej praxe sa im započítava do prípravnej služby justičného čakateľa.

(2) Ostatní pracovníci, ktorí boli ku dňu účinnosti tohto zákona v pracovnom pomere na orgánoch hospodárskej arbitráže, sa dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona stávajú pracovníkmi súdov vo funkciách zodpovedajúcich ich doterajšiemu funkčnému zaradeniu.

(3) O pridelení arbitrážnych čakateľov a ostatných pracovníkov hospodárskej arbitráže k jednotlivým súdom sa použijú primerane ustanovenia § 64 ods. 3 a 4.

§ 66

Majetok a záväzky Štátnej arbitráže Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky prechádzajú dňom účinnosti tohto zákona na Najvyšší súd Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, majetok a záväzky Štátnej arbitráže Českej republiky na Ministerstvo spravodlivosti Českej republiky a majetok a záväzky Štátnej arbitráže Slovenskej republiky na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Osobitné ustanovenia o odvolaní a preložení sudcu

§ 67

(1) Návrh na odvolanie sudcu (§ 44 ods. 3) možno podať v lehote do 31. 12. 1993 aj preto, že v dobe od 25. 2. 1948 do 31. 12. 1989 svojím rozhodovaním porušil povinnosti, ktoré mal ako nezávislý sudca plniť, alebo neoprávnene zasahoval do nezávislého a nestranného rozhodovania súdov.

(2) Sudcu možno tiež odvolať z dôvodov uvedených v osobitnom zákone, ktorý ustanovuje podmienky, postup a spôsob odvolania sudcu.

§ 68

(1) Návrh na odvolanie sudcu (§ 44 ods. 3) možno podať v lehote do 31. 12. 1993 aj preto, že je pre výkon funkcie sudcu odborne nespôsobilý.

(2) Ak sudca súdu vyššieho stupňa nie je dostatočne odborne spôsobilý na zastávanie funkcie, možno ho v lehote jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona preložiť na súd nižšieho stupňa (§ 40).

Úprava pomerov sudcov ustanovených podľa doterajších predpisov

§ 69

(1) Sudcovia súdov Slovenskej republiky ustanovení do funkcie podľa doterajších právnych predpisov sa považujú za ustanovených do funkcie bez časového obmedzenia.

(2) Sudcovia Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanovení do funkcie sudcov bez časového obmedzenia podľa doterajších predpisov sa považujú za zvolených do funkcie sudcov najvyššieho súdu, ak o to požiadajú ministra spravodlivosti v lehote troch mesiacov

od ukončenia činnosti Najvyššieho súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a zároveň spĺňajú predpoklady na funkciu sudcu¹).

(3) Sudcovia vojenských súdov vymenovaní do funkcie bez časového obmedzenia podľa doterajších predpisov sa považujú za sudcov zvolených do funkcií sudcov vojenských súdov bez časového obmedzenia.

(4) Sudcom ustanoveným do funkcie podľa doterajších predpisov pred 1. januárom 1990 neskončí funkčné obdobie pred uplynutím dvanástich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(5) Ustanovenie § 40 ods. 1 sa nepoužije.

§ 70

(1) Sudcovia z ľudu zvolení do funkcie podľa doterajších predpisov sa dňom účinnosti tohto zákona považujú za prísediacich podľa tohto zákona na funkčné obdobie, na ktoré boli ako sudcovia z ľudu zvolení.

(2) Pokiaľ iné predpisy hovoria o sudcoch z ľudu, rozumejú sa tým prísediaci podľa tohto zákona.

§ 71

Vymenúvanie sudcov v prechodnom období

Ak spĺňa podmienky uvedené v § 34 ods. 1, môže byť v dobe piatich rokov odo dňa účinnosti tohto zákona vymenovaný za sudcu tiež občan, ktorý má úplné vysokoškolské právnické vzdelanie a ktorý svojou najmenej šesťročnou právnou praxou alebo vedeckou alebo pedagogickou činnosťou v odbore práva a úspešným zložením justičnej skúšky preukázal spôsobilosť na výkon sudcovskej funkcie.

§ 72

Skrátenie prípravnej služby justičných čakateľov

V dobe piatich rokov odo dňa účinnosti tohto zákona môže minister spravodlivosti a pri vojenských súdoch po dohode s ministrom obrany na žiadosť justičného čakateľa skrátiť dobu trvania prípravnej služby (§ 61), nie však na dobu kratšiu ako dva roky, ak justičný čakateľ vynikajúcimi výsledkami práce preukazuje odbornú spôsobilosť na výkon sudcovskej funkcie.

§ 73

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. zákon č. 36/1964 Zb., o organizácii súdov a o voľbách sudcov;
2. článok 5 zákona č. 29/1968 Zb. o zmenách niektorých zákonov v súvislosti s úpravou postavenia Národného výboru hlavného mesta Slovenska Bratislavy;
3. zákon č. 156/1969 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/1964 Zb.;
4. čl. I zákona č. 29/1978 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o organizácii súdov a o voľbách sudcov, zákon o prokuratúre, Trestný poriadok a Notársky poriadok;
5. článok I a II zákona č. 196/1988 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov a zákon č. 60/1965 Zb. o prokuratúre;
6. vyhláška ministra spravodlivosti Českej republiky č. 74/1974 Zb., ktorou sa určuje pre vybavovanie sporov z medzinárodnej prepravy tovaru na území hlavného mesta Prahy obvodný súd pre Prahu 2.

§ 73a

Ak ide o uznanie rozhodnutí cudzozemských súdov prejednávanych Najvyšším súdom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, v ktorých nebude rozhodnuté do 1. januára 1993, a ak má osoba, ktorej sa rozhodnutie týka, na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo alebo ak ide o ďalšie takéto veci určené Najvyšším súdom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky s prihliadnutím na právny záujem osoby, ktorej sa rozhodnutie týka, prevezme a dokončí ich najvyšší súd.

§ 74

(1) Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1991 s výnimkou ustanovení § 64 až 66, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januárom 1992.

(2) Ustanovenie § 33 ods. 1 bude vykonané najneskôr do 31. decembra 1992.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

- 1) § 13 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve a § 45 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské sudy v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 18/1993 Z. z. a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/1995 Z. z.
- 2) Ústavný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 119/1995 Z. z. o zamedzení rozporu záujmov pri výkone funkcií ústavných činiteľov a vyšších štátnych funkcionárov.
- 3) Čl. 109 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
- 4) § 3 ods. 2 a § 4 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov.
- 5) § 11a zákona Slovenskej národnej rady č. 420/1991 Zb. o platových pomeroch sudcov a justičných čakateľov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1993 Z. z.
- 6) Zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách.

